

INTEGRERINGSTJENESTEN-KVALITETSMELDING

Sortland kommune 2024

SAMMENDRAG

Denne kvalitetsmeldingen gir en helhetlig vurdering av integreringstjenesten i Sortland kommune, identifiserer utfordringer og presenterer strategier for fremtidig forbedring.

Kvalitetsmelding Integreringstjenesten 2024

Innledning 2
Integreringstjenesten 2024 2
Bosetting, oppfølging og kvalifisering 4
Anmodningsvedtak og bosettingstall 6
Drift og økonomi 9
Boliger og boligbehov 11
Integreringstjenestens overordnede lover 12
Resultater etter avsluttet introduksjonsprogram 16
Nasjonale føringer 18
Utfordringer som påvirker resultater i introduksjonsprogrammet 18
Mål og strategier 18
Oppsummerende punkter 22
Referanser 33

Innledning

Denne kvalitetsmeldingen gir en omfattende innsikt i bosettings- og integreringsarbeidet som utføres av integreringstjenesten i Sortland kommune. Den fokuserer på nåværende resultater, organisering og tilrettelegging av integrerings- og kvalifiseringstiltak, samt identifiserte utfordringer og strategier for fremtiden.

Integreringstjenesten 2024

Integreringstjenesten kontinuerlig tilpasser og effektiviserer tjenestetilbudet for å sikre høy kvalitet i lovpålagte oppgaver, med fokus på skreddersydd oppfølging for flyktninger. Tett administrativ forankring har vært avgjørende for rask tilpasning i en periode med økt bosetting. Ved å plassere tjenesten direkte under kommunalsjef oppvekst har samarbeidet med andre involverte tjenester blitt styrket. Vi koordinerer bosettings- og introduksjonsprogrammet i kommunen og søker tilskuddsmidler gjennom IMDi for flyktninger med komplekse behov. Vi gir tilpasset veiledning for å sikre likeverdige tjenester og støtter integreringsprosessen mot arbeid eller utdanning. Samarbeidet med andre kommunale tjenester, NAV, og næringslivet er tett. Organisasjonsstrukturen er tilpasset med spesialiserte team, og kompetanseheving er prioritert. Vi har etablert en resepsjon for flyktninger på Kulturfabrikken som har avlastet andre tjenester og bidratt til en vellykket integrering. Vi deler lokaler med NAV og har også kontorplasser på Kulturfabrikken for nærhet til voksenopplæringen. Vår overordnede strategiplan legger vekt på kvalitet, samarbeid og fleksibilitet, med mål om å fremme trivsel blant flyktningene og ansatte.

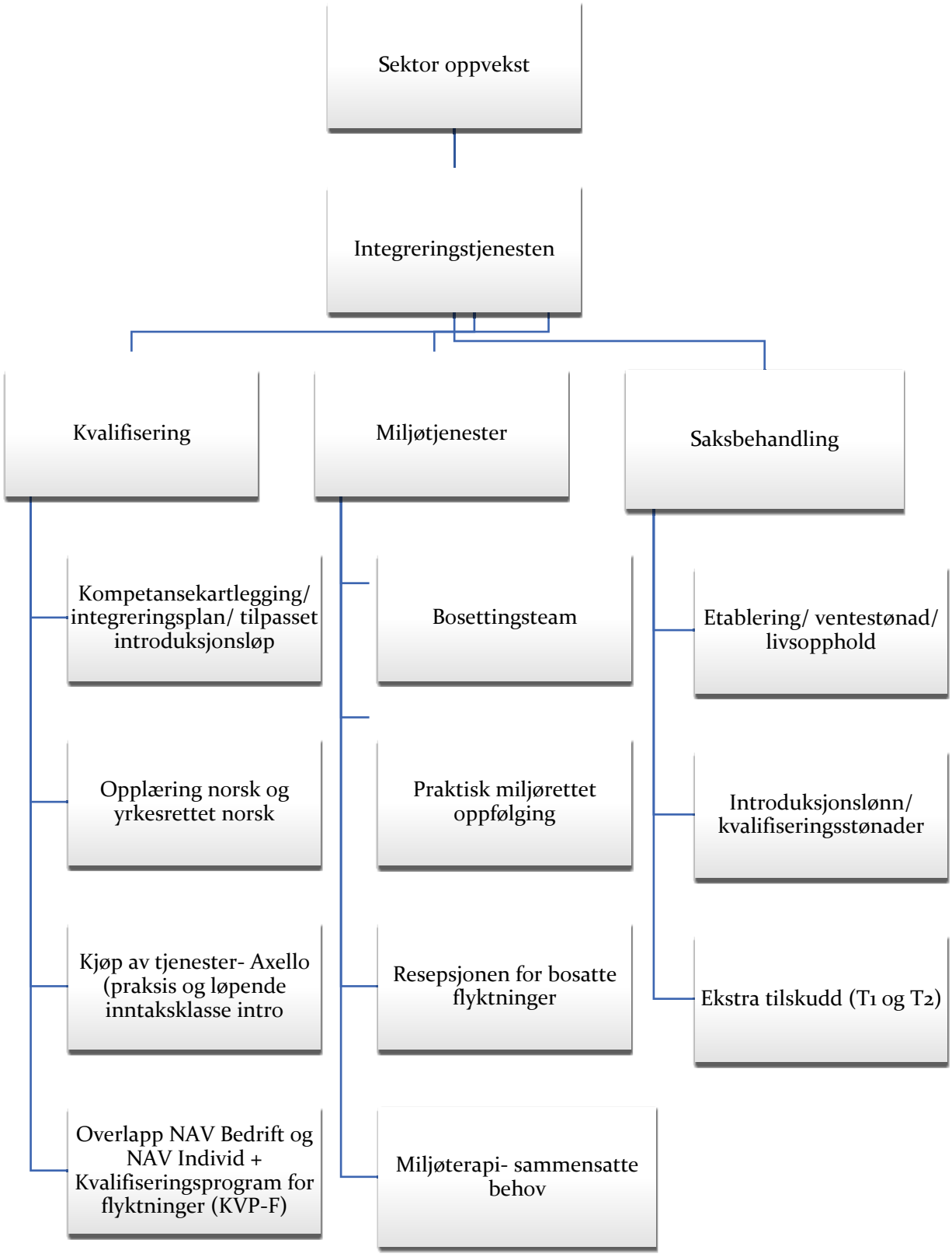
Organisering og bemanning

Integreringstjenesten har en bemanning som tilpasses i tråd med økende ressursbehov og økt bosetting. På nåværende tidspunkt har vi en sammensetning av 13,5 faste og 4 midlertidige årsverk fordelt på 19 ansatte. I tillegg til disse stillingene mottar integreringstjenesten øremerkede tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Disse tilskuddene er individuelt øremerket for oppfølging av bosatte flyktninger med sammensatte behov. I 2024 disponerer tjenesten en ramme på 5 årsverk under disse tilskuddsordningene.

Lokaler – kontorer og samtalerom

Det er utfordrende å tilrettelegge tilstrekkelig kontorplass i NAV-bygget på grunn av økt bemanning, spesielt i integreringstjenesten og andre avdelinger. Integreringstjenesten deler kontorer med NAV Familie og Pensjon, samt NAV Sortland. Strukturelle endringer planlegges for å opprettholde sikkerhet, spesielt i mottaket til NAV Sortland, men dette tar lengre tid enn forventet. Flere ansatte deler midlertidig kontorer som ikke er dimensjonert for dette. Det er også behov for flere tilpassede samtale- og møterom både på NAV-kontoret og i Kulturfabrikken.

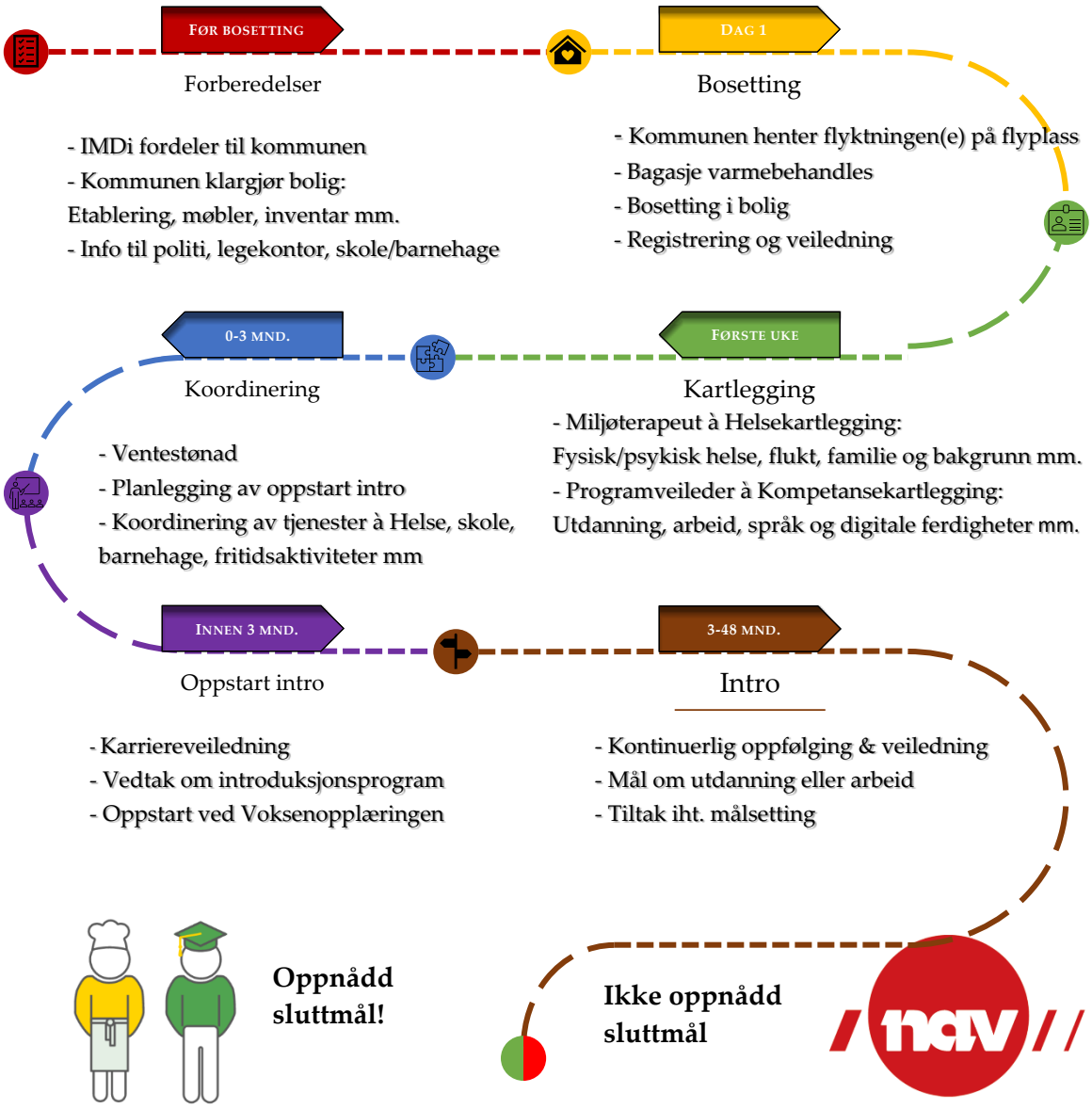
Tabell: Oversikt over organisasjonsstrukturen til integreringstjenesten 2023/2024

Bosetting, oppfølging og kvalifisering

Illustrasjon: Veien gjennom bosetting, oppfølging, kvalifisering og integrering

Illustrasjonen under viser prosessen fra bosetting i kommunen, og løpet frem til formidling til videre arbeid eller utdanning.

Fasestyrt bosetting og oppfølging

Bosetting av flyktninger øker befolkningen og mangfoldet i kommunen. Integreringen fokuserer på å sikre kvalitetstjenester, styrke ressurser og selvstendighet, samt øke deltakelse i samfunnet gjennom arbeid eller utdanning. Dette involverer flere trinn fra bosetting til målene er nådd.

Fase 1: Før bosetting

Arbeidet med bosetting av en flyktning eller flyktningfamilie starter i god tid før personen(e) beveger seg innenfor kommunegrensen. Integreringstjenesten mottar beskjed fra IMDi, en såkalt fordeling, med forespørsel om kommunen kan bosette. På dette tidspunktet er informasjonen anonymisert, og består av kjønn, alder, bosettingsrelevant helseinformasjon, språk, yrke, utdanning, familiær tilknytning til kommunen og eventuelle andre relevante merknader. Kommunen har så én ukes frist på å svare om den kan bosette. Avslag på fordelingen fra kommunens side kan forekomme dersom f.eks. egnet bolig ikke er tilgjengelig, eller det kan være personer med et tilretteleggings- og oppfølgingsbehov som kommunens tjenesteapparat ikke har ressurser til å gi tilstrekkelig oppfølging.
Informasjonen kommunen mottar om ukrainske flyktninger er ofte svært begrenset, som understreker nødvendigheten av rask og grundig kartlegging. Dersom personen oppholder seg på et mottak, kontaktes dette og informasjon om personen deles. Kommunen mottar deretter reiserute fra mottaket når bosettingsdato nærmer seg. Boligen etableres så med nødvendigheter som hvitevarer, møbler og annet inventar.
Helsekoordinator går gjennom bosettingslisten med jevne mellomrom, for å sjekke dato for bosetting og koordinere helsekartlegging kort tid etter ankomst. Helsekartleggingen tar for seg viktige elementer som sykdomshistorikk, vaksineprogram, faste medisiner, syn/hørsel og eventuelle behov for videre oppfølging. Fast møtevirksomhet mellom integreringstjenesten, helsekoordinator, helsestasjonen, legekontor og privatlege ivaretar det helsemessige behovet i forbindelse med bosetting. Politi informeres også løpende om bosettinger, i tillegg til skoler og barnehager ut fra familiesammensetning og bosted/skolekrets.

Fase 2: Fra bosetting til oppstart av introduksjonsprogrammet

På bosettingsdagen blir personen(e) møtt av integreringstjenestens ansatte, ofte på flyplassen. Røde Kors har i travle perioder bistått med henting og kjøring til bolig, som har vært til stor hjelp for kommunen. Første samtale i bolig inkluderer gjerne signering av leieavtale, grunnleggende boligveiledning, informasjon om essensielle tjenester og tilbud inkludert resepsjonen, forklaring av veien videre, og muligheten for å stille spørsmål. Overføringsflyktninger får sin bagasje varmebehandlet som et forebyggende tiltak mot f.eks. veggedyr.
Den første tiden etter bosetting kartlegges boevne, og ved behov utarbeides det plan for videre oppfølging i så henseende. Frem til oppstart på introduksjonsprogrammet ivaretas det økonomiske gjennom ventestønad, i tråd med sosial norm og statlige satser for livsopphold. Det utbetales også et engangsbeløp for innkjøp av klær, med hensyn til det som kan være et uvant norsk klima – det skilles her mellom satser for ukrainske og overføringsflyktninger. Integreringstjenesten utfører jevnlige boligkontroller for alle bosatte, for å ivareta vedlikehold av bolig og etterse eventuelle behov for boveiledning.

Fase 3: Introduksjonsprogrammet og videre oppfølging i vedtaksperioden

Voksne som skal inn i introduksjonsprogrammet tildeles en programveileder i integreringstjenesten, som har ansvar for å følge opp og kvalitetssikre introduksjonsdeltakers integreringsplan i perioden de har vedtak om introduksjonsprogram.

Programveileder gjennomfører kompetansekartlegging av deltaker. Kartleggingen har særlig fokus på utdanning og arbeidserfaring, men også språk, kurs/verv, sertifikater, digitale ferdigheter, interesser, yrkesønsker, og sosiale eller helsemessige forhold som kan påvirke programdeltakelse blir kartlagt. Dersom deltakeren har dokumentasjon på utdanning, sendes denne til oversettelse og deretter til godkjenning hos HK-dir dersom det er formålstjenlig med hensyn til sluttmålet i programmet. Sluttmålet settes på bakgrunn av medbrakt kompetanse, deltakers ønsker og hva som anses som realistisk å oppnå – ved uenighet kan kommunen avgjøre sluttmålet.

I løpet av programtiden har programveileder hovedansvar for å koordinere dette for den enkelte deltaker, og legge til rette for måloppnåelse. Dette inkluderer utarbeidelse av integreringsplan, bestilling av praksis, yrkes- eller utdanningsrettet veiledning, og samarbeid med miljøtjenesten der det er nødvendig. Til syvende og sist er det imidlertid deltaker som skal oppnå målet, som betyr at selvforsørgelse er en rød tråd gjennom all veiledning som gis.

Alle deltakere i introduksjonsprogrammet mottar introduksjonsstønad, som for de over 25 år utgjør 2G.[1] For de under 25 år, er stønaden 2/3 av dette, mens det for de under 25 år som bor sammen med én eller begge foreldre er 1/3. Deltakere med barn vil ofte kunne ha behov for supplerende sosialstønad for å komme over sosial norm iht. statlige satser. Veiledning på søknad om sosialhjelp er én av mange oppgaver resepsjonstjenesten utfører.

Anmodningsvedtak og bosettingstall

Om anmodningsprosessen:

Hvert år anmoder IMDi kommunene om å bosette et visst antall flyktninger påfølgende år utfra det nasjonale behovet for bosetting. Det nasjonale behovet for antallet flyktninger som skal bosette baserer seg på prognoser for ankomst av asylsøkere til Norge, hvor mange asylsøkere som får innvilget opphold, og kvoten for overføringsflyktninger som vedtas av Stortinget. Kommunene behandler anmodningen fra IMDi politisk og vedtar antallet som de skal bosette påfølgende år.

Siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022, har 72 828 flyktninger søkt om kollektiv beskyttelse, og 70 878 har fått innvilget kollektiv beskyttelse hittil viser siste rapporter og statistikk fra UDI (Utlendingsdirektoratet, 2024).

Antallet anmodede og bosatte flyktninger i Norge har økt jevnt fra 2022, og for 2024 har IMDi anmodet om å bosette 37 000 flyktninger i Norge, hvorav 1000 er kvoteflyktninger[2] og 36000 er Ukrainske flyktninger som innvilges opphold på kollektivt beskyttelsesgrunnlag. Prognosene gjelder for hele året, og vil kunne påvirkes av ankomstene fremover. De siste månedene har Norge tatt imot et snitt på 1000 fordrevne fra Ukraina i uken. Med et større anmodningsbehov en faktiske vedtatte bosettinger, øker botid i mottak for flyktningene før

[1] 2G = To ganger grunnbeløpet i folketrygden. For mai 2023-mai 2024 tilsvarer dette 237 240 kroner.

[2] Kvoteflyktninger (også kalt overføringsflyktninger) er flyktninger som bosettes direkte fra flyktningleir til kommunen. De siste årene hovedsakelig fra DR Kongo, Syria, Eritrea og Sudan.

de bosettes i kommunene. Siste tall fra UDI datert 12.2.24 viser at det oppholder seg 13845 flyktninger på mottak, hvorav 9 569 er på ordinære mottak og øvrige er i transitt eller akuttinnkvartering. Til sammenlikning på samme tid i 2023 var antallet 9774 flyktninger som oppholdt seg på mottak, hvorav halvparten oppholdt seg på ordinære mottak (Utlendingsdirektoratet, 2024).

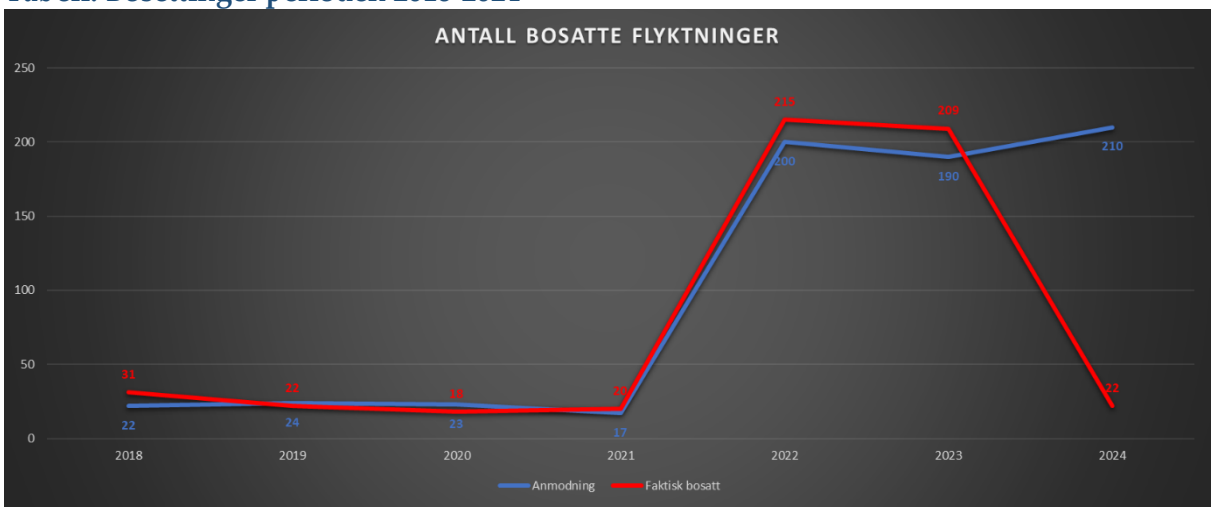
Antall bosatte flyktninger i Sortland kommune perioden 2018-2024

Sortland kommune er en av de kommunene i Nordland som har bosatt flest flyktninger siden 2022, og den kommunen som har bosatt flest i forhold til prosentvist befolkningstall med 215 bosatte i 2022, 209 bosatte i 2023, og et vedtak for bosetting på 210 i 2024.
Tall fra SSB fra 4. kvartal 2023 viser en befolkning på 10 618 innbyggere. Av disse er 1 184 fra andre land enn Norge, noe som utgjør 11,15% (Statistisk sentralbyrå kommunefakta, 2024).

Periodisert bosetting 2024

I 2024 har integreringstjenesten besluttet å styre bosettingshastigheten jevnt utover året, til tross for at det er hyppige tildelinger til kommunen fra IMDi. Dette gjør vi for å skape større forutsigbarhet for kommunalt og statlig tjenesteapparat som blant annet helse, skole, barnehage, voksenopplæring, samt tilgjengelighet i boligmarked. Kommunen har ansvar for å fortsatt sikre god oppfølging av flyktninger som er bosatt de siste årene, samtidig som vi skal levere kvalitet på ivaretakelse av nye ankomster. Vi har satt oss som mål å bosette 35% av de som er vedtatt bosatt i første halvdel av året, og de resterende 65% i andre halvdel. Dette vil i praksis medføre at nye bosatte raskere kommer seg i gang med sine kvalifiseringsløp, korte ned ventetid før oppstart i barnehage og skole, redusere ventetid til helsetjenester og bidra til at vi kan følge tett på deltakere i introduksjonsprogrammet i målet mot formidling til arbeid. Det betyr imidlertid dessverre også at ventetiden for flyktninger som venter asylmottak, selv om de er fordelt til kommunen vil øke i løpet av året. Dette er en utfordring som mange kommuner nå står overfor som resultat av flere år med høy bosetting.

Tabell: Bosettinger perioden 2018-2024

Årstall	Anmodning	Vedtak	Antall bosatte
2018	20	20	31
2019	24	24	22
2020	23	23	18
2021	19	19	20
2022	200	200	215
2023	190	200	209
2024	210	210	35 (22 bosatt/ 13 søkt ut)

Tall inkluderer familiegjenforente og avviker derfor noe fra statistikk registrert på statistikkoversikt på IMDi.

Antall kvinner	Antall menn
258	187

Tabell: Aldersfordeling bosatte flyktninger fra og med 2022-2024

Aldersgruppering	Antall	%
0-5	31	7
6-12	63	14
13-15	34	8
16-17	16	3
18-55	260	59
56-60	17	4
61+	23	5
Sum	444	100

Introduksjonsprogrammets aldersramme er fra 18-55.
Sortland kommune tilbyr introduksjonsprogram opp til 60 år.

Tabell: Landbakgrunn for bosatte flyktninger fra og med 2022-2024

Land	Antall	%
Eritrea	4	1
Kongo	13	3
Syria	18	4
Ukraina	409	92

Utvandring

I 2023 registrerte integreringstjenesten 38 flyktninger som utvandret, enten ved å returnere til Ukraina eller at de har valgt å reise videre til andre land. I 2022 var det 11 som returnerte til Ukraina. I enkelte tilfeller innvilges bosatte flyktninger sekundærbosetting til andre kommuner etter de har blitt bosatt i Sortland. Kriteriene for sekundærbosetting åpner imidlertid kun for tungtveiende årsaker, som for eksempel formidling til jobb som gir økonomisk selvstendighet, eller familiære hensyn. Det er derfor få tilfeller av sekundærbosettinger.Fra og med desember 2023 strammet regjeringen inn på anledningen til å reise frem og tilbake mellom Ukraina og Norge for flyktninger med kollektiv beskyttelse. Det forventes derfor færre returer i 2024 enn året før.

Drift og økonomi

Kommunen mottar integreringstilskudd for bosatte flyktninger som er fordelt gjennom IMDi. Det er forskjellige satser på tilskuddet avhengig av alder og bosettingsstatus. Kommunen mottar som utgangspunkt integreringstilskudd i inntil 5 år for bosatte flyktninger som er anmodet og fordelt av IMDi. Det utbetales også et engangstilskudd for barn i barnehagealder 0-5 år og for voksne over 60 år, som utbetales sammen med integreringstilskuddet år 1 ved bosetting. Kommunen mottar i tillegg tilskudd for enslige mindreårige årlig frem til fylte 20 år. Basert på prosentvis fordeling av bosatte flyktninger i 2022 og 2023, kan kommunen anslå hvor mye som betales i integreringstilskudd «år 1» for bosatte flyktninger i 2024, samt beregne hvor mye som utbetales i integreringstilskudd bosettings år «2-5» i 2024.

Tabell: Beregning integreringstilskudd for 2024

Tilskuddsår	Bosettingsår	Kategori	Sats	Antall	Beløp
År 1	2024	Enslige voksne	241 100	23	5 545 300
		Voksne	194 400	120	23 328 000
		Enslige mindreårige	187 000	0	-
		Barn	194 400	67	13 024 800
År 2	2023	Alle flyktninger	249 500	201	50 149 500
År 3	2022	Alle flyktninger	177 400	215	38 141 000
År 4	2021	Alle flyktninger	88 000	20	1 760 000
År 5	2020	Alle flyktninger	72 000	18	1 296 000
Barnehage tilskudd	2024	Barn 0-5 år	27 800	15	417 000
Eldre tilskudd	2024	Voksne over 60 år	180 600	10	1 806 000
				SUM	135 467 600

tland kommune bosetter ikke enslige mindreårige med unntak av om de kan bosettes sammen med følgeperson, som for eksempel tante eller onkel. Kommunen mottar også tilskudd for enslige mindreårige. Satsene her varierer avhengig av barnets alder (over eller under 15 år ved bosettingstidspunkt)

Særskilt tilskudd for bosetting av enslige mindreårige flyktninger						
Bosettingstidspunkt	Lav sats	Antall		Høy sats	Antall	Tilskuddsbeløp
Før 2023	753 500	4		1 194 800	0	3 014 000

Utover dette utbetales også tilskudd for elever på voksenopplæringen, i form av norsktilskudd. Dette følges opp av Sortland voksenopplæring jf. deres budsjett og regnskap.

Budsjett og regnskap

De største utgiftspostene til integreringstjenesten er lønn, introduksjonsstønad, ventestønad, og etablering ved bosetting.

Tabell: Hoved utgiftsposter regnskap 2023

Utgift	Beløp (i millioner kroner)	Merknad
Lønn	11	Av disse var 3,27 mill lønnsfinansiert gjennom tilskudd for bosatte med sammensatte behov (T2)
Introduksjonsstønad Sats 2G >25 år= 237 240kr/ og 2/3 av 2G <25 år= 158 160kr	21,66	Lønn til deltakere av introduksjonsprogrammet
Ventestønad snitt 19 500 per person.	13,34	Livsopphold som utbetales bosatte flyktninger perioden fra bosetting til oppstart introduksjonsprogram. Deltaker suppleres av sosialhjelp ved behov gjennom NAV Individavd.
Etablering bosetting Snitt 26 500 per person	3,92	Utstyr til bolig ved bosetting
Husleie tomme boliger	3,58	Tilgjengelig boligportefølje for bosetting.
Innkjøp av tjenester for introduksjonsprogrammet	4,49	Foreldreveiledningskurs, praksis gjennom Sortland Arbeidssenter, forberedende introduksjonsprogram Axello, programtiltak i skolerutens ferieavvikling som en del av fulltids introduksjonsprogram.

I 2023 hadde integreringstjenesten utgifter på 70,47 millioner og inntekter på 109,16 millioner, inkludert ekstratilskudd (T2). Det ble overført 4,3 millioner til bundet driftsfond for ekstratilskudd som skal brukes i 2024.

Ekstratilskudd-øremerkede tilskuddsmidler

Sortland kommune har siden 2018 søkt IMDi om tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker. Tilskuddsordningen skal dekke ekstraordinære kommunale utgifter som følger av bosetting av flyktninger med alvorlig fysisk og/eller psykisk funksjonsnedsettelse, samt personer med alvorlige atferds- og/eller rusproblemer. Dette tilskuddet kommer enten som Tilskudd 1 eller Tilskudd 2: Tilskudd 1 (T1) er et engangstilskudd på 196 400,- som kan gjelde første eller andre bosettingsår, mens Tilskudd 2 (T2) kan tildeles årlig i inntil fem år etter bosetting, på inntil 1 520 000,- per år per person. Tilskuddet er øremerkede midler, og kan ikke brukes på andre personer eller andre tiltak.

IMDi stiller strenge krav til dokumentasjon fra kommunene som søker om tilskuddet. Utfyllende sosialrapport, informert samtykke, sakkyndig vurdering fra PPD, dokumentasjon fra barnevernet, lege- eller spesialisterklæring samt kostnadsberegning og finansrapportering må leveres hvert år ifm. søknaden, avhengig av hvem søknaden gjelder og hvilke tiltak det søkes for. Integreringstjenesten har ansvaret for å søke på vegne av kommunen, og innhenter nødvendig dokumentasjon fra de aktuelle tjenestene. Disse midlene har blant annet bidratt til at barneskole, ungdomsskole og voksenopplæringen har fått bevilget midler fra IMDi for pedagogiske tiltak i opplæringssituasjonen, og at integreringstjenesten har fått bevilget midler for miljøterapeuter med særskilt tett oppfølging av de omsøkte personene. Også barnevernet, PPD og helsestasjonen har vært blant mottakerne av tilskuddet.
I perioden 2018-2023 ser oversikten over søkte og innvilgede midler slik ut (tall i avrundede millioner NOK):

	Søkt	Innvilget
2018	2,02	1,79
2019	3,01	1,57
2020	4,91	0,19
2021	6,06	5,61
2022	0,63	0,60
2023	10,93	10,17

Kommunen fikk i 2023 på plass et uformelt samarbeid med privat aktør som kan skrive spesialisterklæringer, som tidligere har vært den største utfordringen for kommunen i søknadsprosessen. Samtidig var det flere andre faktorer som bidro til høye tall dette året, bl.a. følgende:
Nye søknader sammenfalt med personer på utgående tilskuddsperiode, jf. maksperiode på fem år. Kravene fra IMDi når det gjelder helsedokumentasjon er lavere for år 1 og 2 enn for år 3-5, som medførte innvilgelse av søknader som kan resultere i avslag senere.
Søknader på både regnskap for foregående og på budsjett for kommende år ble levert i 2023. Med dette i mente forventes tallene å være en del lavere i 2024 enn i 2023.

Boliger og boligbehov

Boligsituasjonen har vært positiv med et godt samarbeid med det private utleiemarkedet. Vi har opparbeidet oss et sterkt omdømme gjennom nøye oppfølging av både utleiere og bosatte. Vårt fokus har vært å unngå å påvirke prisnivået i leiemarkedet. Vi disponerer for øyeblikket boliger som kan imøtekomme bosettingsbehovene frem til sommeren 2024, og vi mottar jevnlig henvendelser om nye boliger på det private markedet. Det forventes også noe fraflytting av bosatte flyktninger, hvor Integreringstjenesten vil ta over boligene for å fordele dem til nye bosatte.
Integreringstjenesten har virkelig tatt et ansvar med å inngå omtrent 250 leieavtaler på det private markedet siden økningen i bosettingen i 2022. Denne innsatsen har uten tvil bidratt til å gi midlertidige boliger til de som trenger det mest, men det har også skapt utfordringer for resten av befolkningen som nå sliter med å finne tilgjengelige leiealternativer.
Til sammenligning med kommunalt botilbud er det kun fordelt 23 kommunale boliger til flyktninger, og 6 kommunale boliger er sagt opp i 2023 av integreringstjenesten, for å frigjøre flere boliger til fordeling av andre med behov for denne typen botilbud.

Boligsituasjonen er ikke bærekraftig på lang sikt, og tiltak som kommunen har iverksatt når det gjelder å gå i gang med bygging av nye 1- og 2-roms leiligheter er helt nødvendig for å lette presset på dagens boligmarked. Integreringstjenesten har identifisert at det er en økende etterspørsel etter mindre boenheter, spesielt 1- og 2-roms leiligheter, på grunn av sammensetningen av de som bosettes. De fleste som ankommer fra Ukraina, er enten aleneforeldre eller par med 1-2 barn.

Integreringstjenestens overordnede lover

Integreringsloven

Jf. Integreringsloven har kommunen ansvar for tidlig kvalifisering etter kapittel 3, introduksjonsprogram etter kapittel 4, og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter kapittel 6. Kapittel 6A omhandler midlertidige regler for personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, dvs. midlertidig kollektiv beskyttelse. Opplæring og tjenester som kommunen yter etter denne loven, skal være forsvarlige. Kommunens plikter gjelder ikke overfor personer som har avbrutt eller avvist deltagelse i opplæring i mottak, introduksjonsprogram eller opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Kommunen kan gi andre i oppdrag å utføre kommunens oppgaver etter loven.

Forvaltningsloven

Integreringstjenesten følger retningslinjene i forvaltningsloven når det gjelder behandling og vurdering av økonomiske vedtak. Flyktningene mottar ventestønad i perioden fra bosetting til oppstart introduksjonsprogram, hvor de da mottar introduksjonsstønad. Ventestønaden sikrer at flyktningene ikke faller under den generelle sosialnormen, og dermed unngår behovet for å søke supplerende livsopphold gjennom NAV. Denne stønaden er basert på kommunens satser for supplerende livsopphold og er spesifikt utformet for å dekke nødvendige utgifter som husleie, strøm, mat, klær, og lignende i perioden fra bosetting til oppstart av introduksjonsprogrammet.
Ved ankomst mottar flyktningene et etableringsbeløp for å skaffe nødvendige klær og utstyr. Boligen blir også etablert i samsvar med forvaltningslovens retningslinjer for vedtak, inkludert utstyr som hvitevarer, møbler og husgeråd.

Introduksjonsprogrammet

Et introduksjonsprogram skal føre til at deltakeren raskt kommer i arbeid eller utdanning. Dette forutsetter et godt samarbeid mellom kommunale etater, fylkeskommunen, næringslivet og frivillige lag og organisasjoner i kommunen og regionalt.

Målsetting for introduksjonsprogrammet

Overordnet målsetting for oppfølgingsperioden i introduksjonsprogrammet, er at 70% av deltakere kommer seg videre ut i jobb eller utdanning etter endt introduksjonsprogram. Målsettingen for kommunen var tidligere 80%, men har blitt justert ned til 70% som følge av økt bosetting. 70% er i tråd med nasjonal målsetting.

Integreringstjenesten øvrige mål for introduksjonsprogrammet

Integreringstjenesten har ansvar for å tilby introduksjonsprogram i samsvar med lovens intensjoner og bestemmelser for nyankomne innvandrere. Dette inkluderer organiseringen

av et heldags- og helårig program innen 3 måneder etter bosetting i henhold til lovens retningslinjer. Kompetansekartlegging og karriereveiledning gjennomføres før vedtak om program, med tidlig identifisering av deltakere for hurtigsporløp i samarbeid med NAV-kontoret. Integreringstjenesten utarbeider, følger opp, evaluerer og reviderer integreringsplaner, inkludert språk- og arbeidspraksis. De administrerer introduksjonsstønad og gir NAV-kontoret tilgang til registrerte opplysninger med deltakerens samtykke. Samarbeidet med NAV-kontoret inkluderer utarbeidelse av planer og samordning av programinnhold, med dialog gjennom hele programperioden. En smidig overgang til videre oppfølging av NAV sikres før programslutt, og deltakernes informasjon registreres i Nasjonalt introduksjonsregister. Personopplysninger behandles i tråd med loven, og kommunen registrerer nødvendige opplysninger i registrene til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Kompetanse Norge i henhold til gjeldende forskrifter.

Kvalifisering

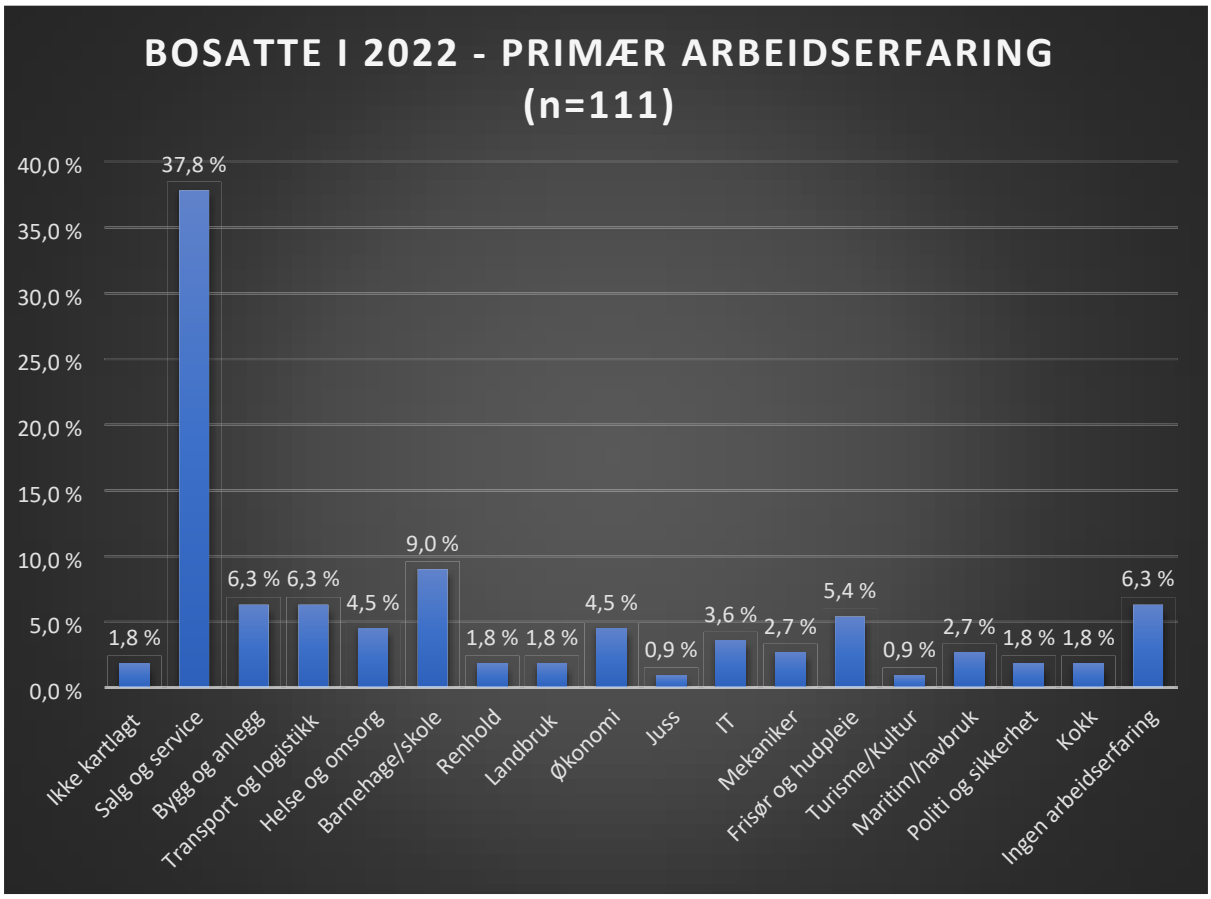
Introduksjonsprogrammet har som mål å integrere deltakerne tidlig i det norske samfunnet og gjøre dem økonomisk selvstendige gjennom norskkurs, opplæring i norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og tilknytning til arbeidslivet. Programmet tilpasses individuelt og inkluderer obligatoriske elementer som norskkurs, samfunnskunnskap, arbeids- eller utdanningsrettet opplæring, samt kurs i livsmestring og foreldreveiledning for de med barn. Det kan også inneholde andre tilpassede elementer som praksis og grunnskole for voksne. Alle deltakere skal ha en integreringsplan basert på kompetansekartlegging og karriereveiledning. Integreringsloven fastsetter rammer for varighet, innhold og gjennomføring av programmet, med rett og plikt for innvandrere mellom 18-55 år, med visse tilpasninger for spesielle grupper. Programveiledere tilpasser programmet individuelt for å sikre deltakernes fremgang mot utdanning eller arbeid, gitt deres ulike bakgrunner og behov.

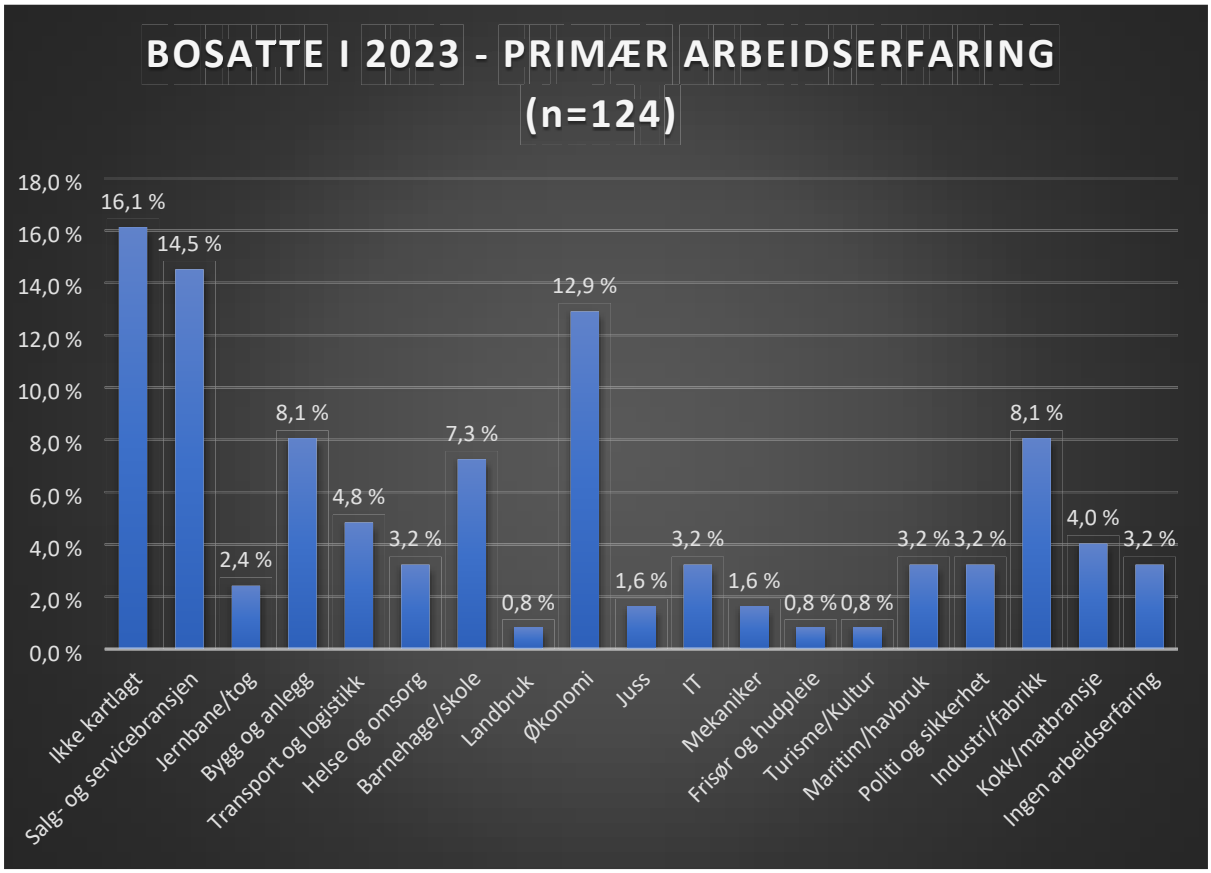
Tabell: Medbrakt kompetanse

Grafikken viser den medbrakte kompetansen til bosatte flyktninger i Sortland kommune i 2022 og 2023, som var i målgruppen for introduksjonsprogrammet (18-60 år) ved bosettingstidspunktet. En tendens siden 2022 er at en betydelig andel har arbeidserfaring som ikke er relevant for utdanningen deres, og fokus har vært på arbeidserfaring over utdanning som primærfaktor for kompetansen. Samtidig er det enkelte avvik mellom oppgitt og faktisk kompetanse, og manglende dokumentasjon på både utdanning og arbeidserfaring er en utfordring.
En annen tendens er lavere engelskkunnskaper enn forventet, både lokalt og nasjonalt blant ukrainske flyktninger. Nasjonalt har NIBR funnet at 75% har høyere utdanning, men kun 11% snakker flytende engelsk og 25% snakker grunnleggende engelsk. Vår erfaring er også lavere digitale ferdigheter blant denne gruppen enn forventet.
I 2022 var salg og service den største kategorien, mens økonomirelatert arbeidserfaring var nær bak. I 2023 er salg og service fremdeles størst, men med mindre margin, da økonomirelatert arbeidserfaring er økt.

I 2023 inneholder dataene en større andel som ikke var kartlagt, delvis på grunn av flytting/utvandring og fordi oversikten er basert på en gjennomgang i januar 2024. Flere av de som ble bosatt sent på året var dermed ikke kartlagt på dette tidspunktet.

I 2022 var 99 av 111 bosatte fra Ukraina, mens i 2023 var tallet 122 av 124.

Programveiledere og individuelt tilpassede introduksjonsprogram

Ved inngangen av 2024 har Integreringstjenesten fem årsverk knyttet til kvalifisering. Disse inkluderer fem programveiledere i 100% stillinger, hvorav én midlertidig er omdisponert til koordinator for Kvalifiseringsprogram for flyktninger (KVPF) ved NAV. Programveilederen utfører kompetansekartlegging og sørger for karriereveiledning ved Karrieresenteret, basert på kartleggingen. De er ansvarlige for integreringsplanen og samarbeider tett med kontaktlærer ved Voksenopplæringen. Ukentlig kontakt med praksisleverandør og andre oppgaver inkluderer:

- Ytterligere karriereveiledning
- Arbeidsrettet veiledning inkludert CV og jobbsøknader
- Planlegging og gjennomføring av utdannings- og arbeidsrettede tiltak:
  - Tiltakstimer og programveiledertimer
  - Sommerprogrammet under ferieavviklingen, fokusert på praksis og utdanning
  - Andre tiltak utenom skoleruten, inkludert kurs i livsmestring og andre utdannings-/arbeidsrettede aktiviteter i ferier og elevfrie dager.

Livsmestring i et nytt land

Livsmestring i et nytt land er et obligatorisk element i programmet med fastsatte rammer for innhold og omfang. Ifølge integreringsloven kapittel 6A er kurset ikke obligatorisk for de med oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34. Integreringstjenesten arrangerer kurset i skolerutens vinter- og høstferie, med fokus på migrasjon, helse og mangfold, samt karrierekompetanse. Kurset tilbys i større omfang enn forskriften krever, og undervises av ansatte med spesialpedagogisk kompetanse.

Foreldreveiledning

Foreldreveiledning er et annet obligatorisk element i programmet, også for personer med oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34. Integreringstjenesten bruker ICDP-metodikken (International Child Development Programme) og har seks sertifiserte ansatte. For overføringsflyktninger tilbys gruppeveiledning med minimum åtte møter. Flyktninger fra Ukraina får tilbud om Barnas Plattform, spesifikt utviklet for dem, gjennomført digitalt på ukrainsk med norske undertekster, og koordinert av Integreringstjenestens familieveileder.

Samarbeid med andre aktører

Sortland Arbeidssenter

Siden 2020 har Integreringstjenesten hatt en samarbeidsavtale med Sortland Arbeidssenter. Avtalen har bidratt til språktrening og ordinært arbeid for deltakere i introduksjonsprogrammet.

Axello

Fra mars 2024 overtok Axello Marked AS ansvaret for oppfølgingen av praksistjenester etter at tidligere anbudsavtale med Sortland Arbeidssenter ble reforhandlet grunnet markante behovsendringer. Denne avtalen inkluderer også praksis for deltakere i KVP-F (Kvalifiseringsprogram for flyktninger). Axello vil også administrere en "løpende inntaksklasse" for bosatte flyktninger fra Ukraina, som ikke får tilbud innen tre måneder etter bosetting. Denne klassen vil tilby norskopplæring og introduksjonsprogram.

"Løpende inntaksklasse"

For å sikre at alle deltakere får tilbud innen tre måneder etter bosetting, har Integreringstjenesten etablert en "løpende inntaksklasse". Denne klassen er dedikert til bosatte flyktninger fra Ukraina og tilbyr norskopplæring og introduksjonsprogram. Deltakerne overføres sømløst til Voksenopplæringen etter behov. Dette tiltaket er et eksempel på kommunens fleksibilitet og vilje til å finne gode løsninger for de bosatte.

NAV Bedrift/Individ

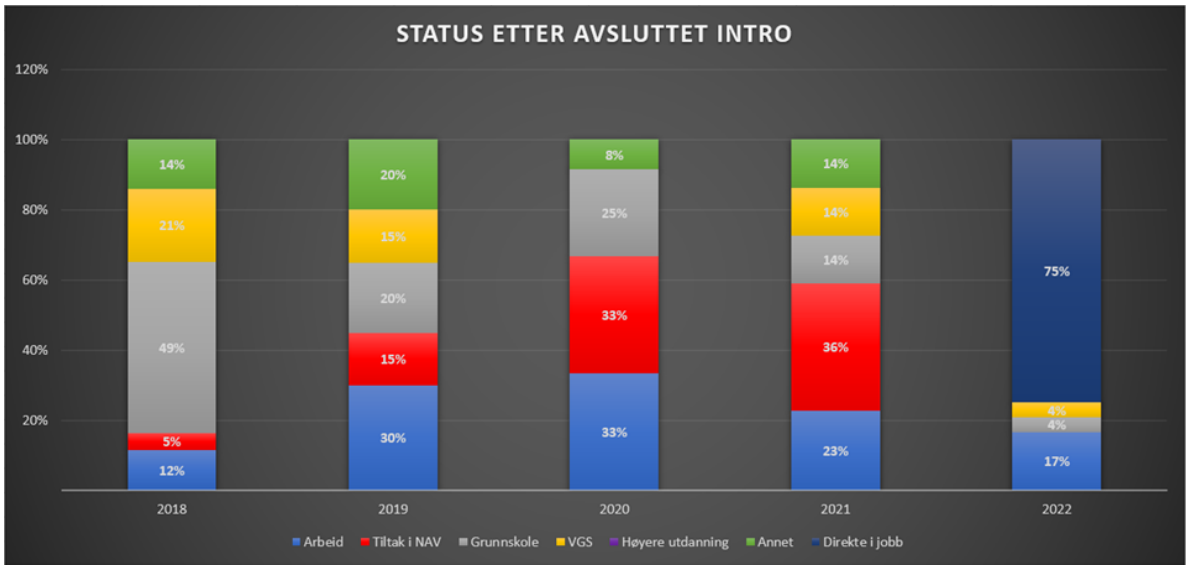
Integreringstjenesten opprettholder et kontinuerlig samarbeid med NAV Bedrift og NAV Individ. NAV Bedrift har vært med på å sikre at 10% av deltakerne oppnådde ordinært arbeid i 2023, mens NAV Individ gir supplerende sosialstønad ved behov.

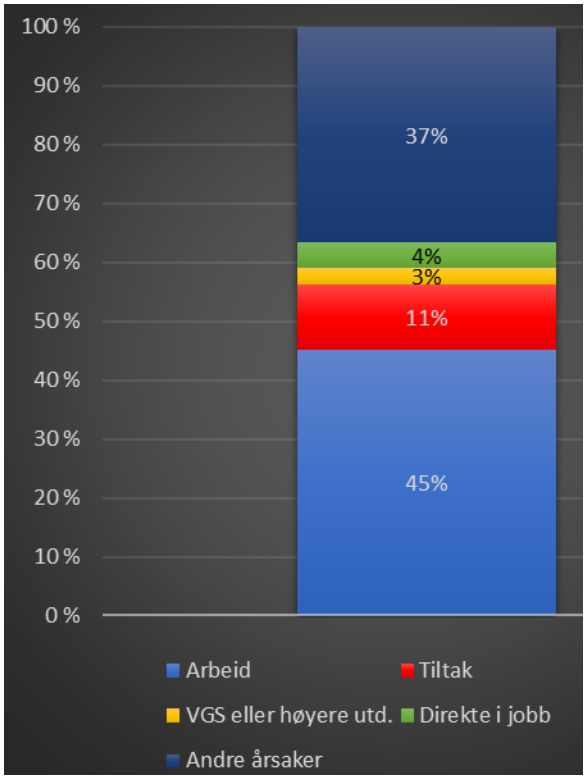
Resultater etter avsluttet introduksjonsprogram

Endringer i statistikken fra 2022 til 2023 inkluderer at personer som har flyttet eller utvandret ikke lenger er med, da dette er utenfor kommunens kontroll. Statistikken kan derfor avvike fra IMDi's publiserte tall, da NIR (Nasjonal Introduksjonsregister) inkluderer fraflyttede. NIR inkluderer heller ikke personer som har gått direkte ut i arbeid uten deltakelse i introduksjonsprogrammet, noe som kan påvirke tallene.
Kategorien "Arbeid" inkluderer alle former for arbeid, uten å skille mellom stillingstyper eller arbeidsmengde. Dette betyr at personer med variabel eller deltidsarbeid blir registrert på lik linje med de med fast, fulltidsarbeid. Dette utelukker ikke behovet for supplerende sosialstønad fra NAV.
"Tiltak (i NAV)"-kategorien inkluderer personer som har fått arbeid med lønnstilskudd fra NAV.

Resultater perioden 2018-2022

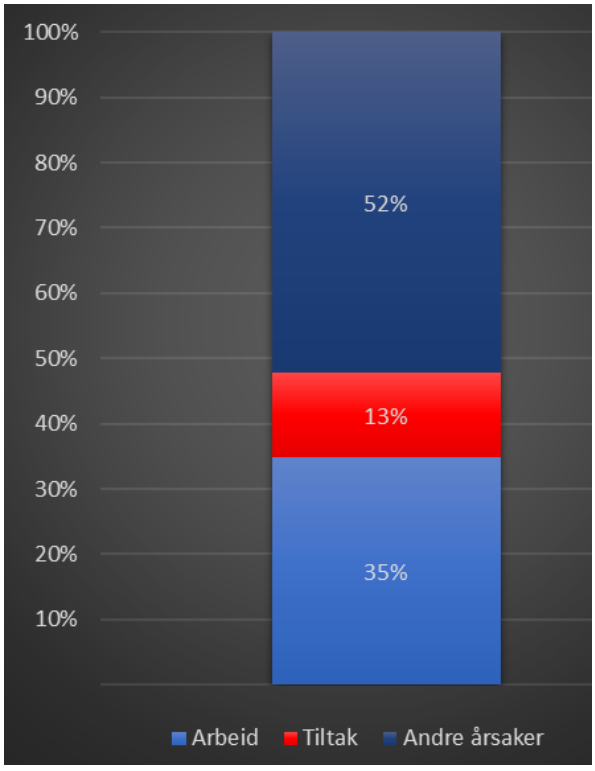
Selv med høy bosetting i 2022, avsluttet relativt få personer programmet dette året. De fleste bosatte fra Ukraina i 2022 begynte i programmet sent på året eller fikk forlenget sitt program til 2023. Noen gikk direkte ut i arbeid uten å starte introduksjonsprogrammet.

Resultater 2023

Av de 11% som er registrert under "Tiltak", var 10 prosentpoeng i arbeid med lønnstilskudd. Under "Andre årsaker" inkluderer IMDi en bred kategori som omfatter ulike grunner til avslutning eller avbrudd av introduksjonsprogrammet, som helsemessige forhold, omsorg for barn, ikke arbeidssøking, ukjent årsak, ingen aktivitet, andre trygdeytelser, sosial stønad eller adferdsrelaterte årsaker. Totalt inkluderer denne kategorien 71 personer, det høyeste antallet siden 2018.

Resultater 2024

Hittil i 2024 er 23 personer inkludert i statistikken. Nesten alle startet programmet i januar 2023, fullførte makstiden i januar 2024. Av disse var 8 gått til ordinært arbeid, mens 3 hadde arbeid med lønnstilskudd gjennom NAV. De resterende 12 oppnådde ikke sitt arbeidsmål hovedsakelig på grunn av lavt språknivå og/eller manglende behov i arbeidsmarkedet. Noen manglet også motivasjon. Dette viser en nedgang i formidlingen til arbeid etter programmet, som kan føre til økte sosiale kostnader hvis trenden fortsetter. Resultatene for 2024 er foreløpige, da de fleste som startet i 2023, vil fullføre programmet i august-oktober 2024. Til tross for dette er de 23 avsluttede i 2024 inkludert for å gi de nyeste tallene.

Nasjonale føringer

Regjeringens tildelingsbrev til IMDi gir føringer for det nasjonale integreringsarbeidet gjennom årlige mål og oppdrag. Brevet styrer IMDis virksomhet, med fokus på høy deltakelse i arbeidslivet og samfunnet, bruk av kvalifiserte tolker, og kvaliteten på kvalifiseringen for nyankomne.

Mål- og disponeringsbrevet for NAV gir overordnede prioriteringer, med fokus på unge under 30 år, personer fordrevet fra Ukraina, og personer med nedsatt arbeidsevne. Det vektlegges at NAV skal ha nødvendig kompetanse for å støtte flyktninger og innvandrere, spesielt fra Ukraina, for å hjelpe dem med å komme raskt ut i arbeid og bli selvforsørget. Samarbeid med enheten for introduksjonsprogrammet er også prioritert for å sikre vellykkede overganger for dem som ikke når sine mål.

Innstramminger i lov- og regelverk

Innstramminger i lov- og regelverk har vært tydelige siden høsten 2023, med fokus på å balansere bosettingstallene i Norge og nabolandene. Dette inkluderer kutt i barnetrygd, nye innkvarteringskrav og begrensninger i hjemreiser. Fra 1. februar 2024 trådte endringer i introduksjonsprogrammet for personer med kollektiv beskyttelse i kraft, med minstekrav til arbeidsrettede elementer og konsekvenser for programforlengelse. Regjeringen har nylig foreslått ytterligere innstramminger, som fem års botid for gratis tannhelsetjenester, botidskrav for engangsstønad og endringer i introduksjonsstønaden. Disse endringene er nå på høring og forventes å påvirke kommunenes sosialbudsjett.

Utfordringer som påvirker resultater i introduksjonsprogrammet

Faktorer som manglende engelskkunnskaper blant bosatte, korte introduksjonsprogram, innstramminger i lovverket og høye bosettingstall kombinert med varierende motivasjon grunnet forventninger om tilbakevending til hjemlandet, gjør det vanskelig å nå integreringsmålene. Mye av ansvaret for integreringsarbeidet er lagt på kommunene, mens NAV baserer sine ressursbehov på tidligere arbeidsledighet, noe som fører til en reaktiv tilnærming. Lav engelskkunnskap blant ukrainske flyktninger gjør norskopplæringen enda viktigere, og behovet for yrkesrettet opplæring blir tydeligere for å øke sjansene for arbeidsformidling etter introduksjonsprogrammet. Mange bosatte har kompetanse som ikke er lett overførbar til det lokale arbeidsmarkedet, og dette skaper utfordringer med å finne passende jobber. Regjeringens kortsiktige fokus på raskest mulig jobbformidling skaper en utfordrende situasjon for de bosatte som ikke har lett overførbar kompetanse, da det legges mindre vekt på kompetansehevende kvalifiseringsløp for en gruppe som fortsatt anses å være her på midlertidig basis.

Mål og strategier

Integreringstjenesten streber etter å være proaktiv og fleksibel i utformingen av tiltak og strategier for kvalifisering og integrering. Selv med økende bosettingsvedtak, prioriterer vi opprettholdelsen av høy kvalitet i oppfølgingen. Samarbeid med ulike tjenester, inkludert kultur og frivillighet, er avgjørende for å fremme integrering og arbeidsformidling.

Politisk bosettingsvedtak og tiltak

Formannskapet har vedtatt å bosette 210 flyktninger i Sortland for 2024. Som en del av vedtaket, har kommunedirektøren blitt bedt om å etablere en arbeidsgruppe som skal tilpasse flyktningenes kompetanse til regionens arbeidsliv og fremme rask integrering i arbeidsmarkedet. Det er også anmodet om et nærmere samarbeid med frivilligheten for å skape kulturelle og sosiale arenaer som styrker flyktningenes tilknytning og trivsel i kommunen. Vi har allerede startet implementeringen av disse tiltakene.

Helhetlig inkluderings- integreringsplan

Sortland kommune initierte "Prosjekt Ukraina" i april 2022 for å styrke samarbeidet og oppfølgingen av nyankomne flyktninger. Prosjektet identifiserte behovet for en omfattende temaplan som kunne prioritere integrering og inkludering på tvers av kommunale tjenester. Temaplanen, som har blitt utviklet under ledelse av kommunalsjefen for oppvekst, har engasjert ulike tjenesteområder samt frivillige organisasjoner. Den er utformet i tråd med nasjonale integreringsstrategier, regjeringens tildelingsbrev til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og NAVs virksomhetsstrategi 2030.

Strukturert rundt fakta og bakgrunn, mål og strategier, dekker temaplanen seks hovedtemaer: Bosetting, etablering og arbeid; Barn og unge - språk og utdanning; Helse og familie; Kultur, fritid, sosiale nettverk og frivillighet; Medborgerskap – medvirkning og medinnflytelse; Integrering og inkludering - ord og begreper. I tillegg til disse områdene, inkluderer planen informasjon om Velkomstkontoret, nyttige lenker, og et kompetanseregister. Denne strukturen gir en helhetlig oversikt over Sortland kommunes tilnærming til integrering og inkludering på flere nivåer og innen ulike temaområder.

Temaplanen, som har vært gjennom en grundig utviklingsprosess, vil bli presentert for den politiske ledelsen våren 2024. Her vil det også avgjøres hvor den skal plasseres i det kommunale planverket for å sikre at den får den nødvendige prioriteringen og oppfølgingen.

Tverrfaglig team for integrering (TTI)

Et Tverrsektorielt Team for Integrering (TTI) ble etablert etter avslutningen av Prosjekt Ukraina i november 2022. TTI består av ledere fra oppvekst- og helsesektoren og ledes av integreringstjenestens leder, som rapporterer til kommunalsjefen for oppvekst. TTI har som mål å styrke samarbeidet mellom ulike kommunale tjenester som er involvert i integreringsarbeidet, ved å utvikle og effektivisere samhandlingsprosesser på tvers av sektorer. Inkludert mandatet til TTI skal teamet sørge for gode prosesser ved gjennomføring av temaplanens tiltak i planperioden.

Kvalifiseringsprogram for Flyktninger (KVP-F)

I slutten av 2023 ble KVP-F (Kvalifiseringsprogram for flyktninger) etablert som et tiltak under NAVs individavdeling i nært samarbeid med integreringstjenesten, bedriftsavdelingen og voksenopplæringen. Deltakere tilbys KVP-F rett etter avslutning av introduksjonsprogrammet.

Prosjektkoordinatoren spiller en sentral rolle i å lede individuelle løp. Før oppstart gjennomgår deltakerne en arbeidsevnevurdering (AEV) og blir registrert som arbeidssøkere med oppdatert CV.
KVP-F vurderes ut ifra AEV-resultater og eksisterende integreringsplaner. Koordinatoren utarbeider deretter en aktivitetsplan med klare mål og kobler deltakerne til relevante tiltak, inkludert støtte fra jobbspesialister og arbeidstrening gjennom Axello.
Deltakerne mottar samme stønadsstørrelse som i introduksjonsprogrammet (2G) og suppleres ved behov i henhold til Sosialtjenesteloven.

Brobyggende mentor

Brobyggende mentor er et nytt tiltak mellom integreringstjenesten, helse- og omsorgssektoren, NAV og voksenopplæringen for å styrke integreringen av minoritetsspråklige i arbeidslivet. En erfaren medarbeider fra integreringstjenesten vil fungere som mentor og brobygger, med kompetanse i integrering og det aktuelle minoritetsspråket. Deres rolle er å lette kommunikasjonen og samarbeidet mellom integreringstjenesten og praksisplassen i helsesektoren.
Brobyggeren vil følge deltakeren under praksisen, fungere som oversetter og fasilitator, og bidra til smidig informasjonsflyt mellom deltakeren og helsepersonellet. De vil også bidra til språkopplæring direkte knyttet til arbeidsplassen under voksenopplæringen.
Programveiledere vil samarbeide med helseavdelingen for å utvikle en skreddersydd opplæringsplan, og brobyggeren vil opprettholde dialog med helseavdelingen for å sikre nødvendig støtte. Ved egnet kandidat vil det utforskes muligheter for ytterligere støtte, som mentorordninger og lønnstilskudd gjennom NAV.

Samarbeid med politiet

Integreringstjenesten samarbeider tett med politiet i saker som krever det, og politiet har deltatt på felles informasjonsmøter hvor de har gitt innsikt i sine tjenester og ansvarsområder. I januar 2024 deltok integreringstjenesten på et møte med politi, NAV og skoler i kommunen, hvor bekymringen for ungdomskriminalitet ble diskutert. Som følge av dette vil den eksisterende samarbeidsavtalen bli gjennomgått og oppdatert, med flere aktører involvert.

Velkomstkontor i Sortland kommune

Et velkomstkontor skal være et tilbud til nye og eksisterende innbyggere i Sortland kommune. Målsetting med et slikt kontor er å tilby «en dør inn» til kommunale tjenester og tilbud, og bedre servicen til brukerne ved å tilby mange tjenester og koordinerende veiledning på en plass.
Velkomstkontor er lagt inn som eget tema i temaplanen da det har vært et ønsket tilbud på tvers av tjenestene i kommunen.
Eksempel på tjenester som kan legges inn under velkomstkontoret er:

- Veiledning på ulike tilbud og aktiviteter i kommunen
- Veiledning på hvordan du bestiller pasientreiser
- Veiledning på hvilke ulike tjenester som ligger under de ulike enhetene og etatene i kommunen ved bruk av digitalt nettverkskart
- Vaktmestertjeneste i regi av NAV, Sortlandshjelpa og integreringstjenesten, hvor ansatte i disse tjenestene kan få koordinert praktisk oppfølging ute i miljøtjenestene

- Utdeling av informasjonsmateriell for kommunale tjenester
- Utdeling av ulike skjema
- Veiledning i digitale tjenester
- Sentralbord
- Resepsjon for integreringstjenesten

Digitalt kompetanseregister: Flerkulturelle tema

Det er viktig å sikre god og pålitelig informasjon fra troverdige kilder som kan bidra til kompetanseheving på ulike integreringstema, både for ansatte og målgruppen for temaplanen.
Integreringstjenesten har opprettet et kompetanseregister, som er bygget opp med aktuelle tema og relevant opplæring. Registeret er under kontinuerlig utvikling og oppbygging, og kvalitetssikres av TTI. Det vil legges ut i kommunens programverktøy Compilo for lett tilgjengelig tilgang til alle kommunale ansatte.
Registeret er nyttig for alle kommunale tjenester som berøres av innvandrere og flyktninger. Registeret heter «Kompetanseregister flerkulturelle tema og integrering».

- Registeret er bygget opp med følgende hovedtema:
- Flerkulturell kompetanseheving
- Negativ sosial kontroll og vold i nære relasjoner
- Migrasjonshelse
- Nasjonale veiledere
- Veiledningskompetanse i ulike tjenester

Samhandling med frivilligheten

Integreringstjenesten i Sortland kommune samarbeider tett med frivilligheten for å sikre at alle flyktninger deltar aktivt i fritidsaktiviteter og sosiale møteplasser. Til tross for økt frivillig innsats, har det vært utfordrende for innvandrere å finne riktig kontakt blant de over 170 organisasjonene i kommunen. Samarbeidet har ført til suksesser som Villa Hjertegod, et treffpunkt som arrangerer flerspråklige aktiviteter og styrker samholdet i lokalsamfunnet. Røde Kors er også involvert, blant annet med ukentlige treff for eldre flyktninger. Sortland kommune har en frivillighetsmelding fra 2022 som skal legge grunnlaget for samarbeidet med frivilligheten.

Tilskudd til utvikling av kommunale kvalifiserings- og integreringstiltak

I 2023 fikk Integreringstjenesten godkjent et prosjekt av IMDi, med en finansiering på 1,6 millioner kroner. Prosjektet hadde som mål å utvikle en modell for norskopplæring og økt livsmestring blant kvinner med erfaring fra opphold i flyktningleirer. Planen inkluderte ulike tiltak gjennom å bygge på deltakernes medbrakte ressurser innen håndarbeid og tradisjonshåndverk, gi opplæring i salg av egenprodusert handarbeid, opplæring i digitale ferdigheter, økonomi og budsjettforståelse. Prosjektmodellen var organisert i nært samarbeid med frivilligheten. Dessverre ble prosjektet forsinket på grunn av personalutfordringer i planleggingsfasen, og det ble derfor besluttet å utsette det med håp om å få det i gang i løpet av 2024. ¨

Vesterålen Interkommunale Integrerings Forum (VIIF)

VIIF, eller Vesterålen Interkommunale Integreringsforum, er et fagnettverk som ble opprettet i 2010, og som består av ledere og fagansvarlige fra integrerings- og flyktningetjenestene, NAV-kontakter/ og ledere, samt rektorer fra voksenopplæringen i Vesterålen og Lødingen. Nettverket ledes av leder for integreringstjenesten i Sortland kommune. Formålet med VIIF er å fremme erfaringsutveksling og faglig utvikling innen integreringsarbeidet. VIIF-nettverket har jevnlig dialog og holder kvartalsvise møter i løpet av året.

Oppsummerende punkter

Bosetting, oppfølging og kvalifisering:
Parallelle prosesser fra bosetting til arbeidsformidling eller utdanning er komplekse og pågår kontinuerlig. Målene inkluderer å sikre kvalitetsmessige tjenester, fremme ressursfokus og økt deltakelse i samfunnet for bosatte flyktninger.

Organisering:
Integreringstjenesten er plassert direkte under kommunalsjef oppvekst for bedre tverrsektoriell samhandling. Tettere administrativ forankring har vært avgjørende i en periode med økt bosetting.

Antall bosatte flyktninger i Sortland kommune perioden 2018-2024:
Av totalt 10 6439 innbyggere i Sortland kommune, er 11,12% fra andre land enn Norge.
I 2022 ble det bosatt 215 flyktninger, i 2023 ble det bosatt 209, og det er vedtatt å bosette 210 i 2024.
Sortland kommune har vært en av de ledende kommunene i Nordland med hensyn til bosetting av flyktninger siden 2022.

Integreringstjenesten har en fasestyrt bosettings- og oppfølgingsmetode:
Fase 1: Før bosetting
Fase 2: Fra bosetting til oppstart av introduksjonsprogrammet
Fase 3: Fra oppstart introduksjonsprogram og oppfølging gjennom vedtaksperioden

Utfordringer i bosettingsprosessen:
Integreringstjenesten har valgt å jevne ut bosettingshastigheten gjennom 2024 for å gi større forutsigbarhet for tjenesteapparatet og tilgjengelighet i boligmarkedet.

Utfordringer i boligmarkedet:
Kommunen disponerer boliger som imøtekommer behovene frem til sommeren 2024, men det er behov for bygging av flere mindre boenheter for å møte etterspørselen og skape en mer bærekraftig boligsituasjon.

Utfordringer og organisering av introduksjonsprogrammet:
Tendensen viser at mange har arbeidserfaring som ikke er relevant for utdanningen deres. Dokumentasjon på utdanning og arbeidserfaring er mangelfull, og det er utfordringer knyttet til engelskkunnskaper og digitale ferdigheter.

Deltakerne har svært ulik medbrakt kompetanse og behov, noe som krever skreddersydd programinnhold.

Introduksjonsprogrammet:
Overordnet målsetting er at 70% av deltakerne kommer seg videre ut i jobb eller utdanning. Programmet skal føre til at deltakerne raskt kommer i arbeid eller utdanning, med samarbeid mellom ulike aktører.

Utfordringer som påvirker resultatene:

- Kortsiktig fokus fra regjeringen på raskest mulig arbeidsintegrering, som ikke alltid samsvarer med deltakernes kompetansenivå og karriereaspirasjoner.
- Kompetansemismatch mellom flyktningenes ferdigheter og behovene i det lokale arbeidsmarkedet.
- Kommunenes får større økonomisk ansvar for integrering da det oppleves forsinkelser gjennom statlige tiltak og budsjettmidler I NAV som ikke samsvarer med økt bosetting.
- Motivasjonsvariasjoner blant deltakerne, delvis på grunn av forventninger om retur til hjemlandet.
- Manglende engelskkunnskaper blant flyktningene, spesielt fra Ukraina, gjør norskopplæring avgjørende for arbeidsintegrering.

Vedlegg: Ord og begreper

Integrering og inkludering

Begrepene integrering og inkludering brukes ofte om hverandre. Mens integrering handler om å innlemme innvandrere i samfunnet, viser inkludering som oftest til en bredere tilnærming, hvor det å skape et rom der alle har like muligheter og plikter til å bidra å delta i samfunnet målsettes.
I et mangfoldig samfunn møter man gjerne på flere begreper i omtale eller beskrivelse av integrering og inkludering. Under vises det derfor til forklaring på relevante ord og begreper:

Arbeidsinnvandrer

En arbeidsinnvandrer er en person som har lovlig opphold i Norge for å jobbe. Statsborgere fra EU/EØS/EFTA-land kan bo i Norge og arbeide uten å søke om oppholdstillatelse, men må registrere seg hos politiet for opphold på over tre måneder. Personer fra de andre nordiske landene behøver verken oppholdstillatelse eller å registrere seg hos politiet. Arbeidsinnvandring skjer også fra land utenfor EØS-området, blant annet for en del typer av korte arbeidsforhold/oppdrag (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Asyl

Asyl er en status som gis til flyktninger som med rette frykter forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politisk oppfatning eller tilhørighet til en spesiell gruppe. Asylstatus gis av staten ved UDI, enten etter behandling av en asylsøknad eller ved at en person hentes til Norge, for eksempel fra en flyktningleir. Asylstatusen innebærer blant annet beskyttelse mot å bli sendt tilbake til området der asylanten har grunn til å frykte forfølgelse. Asylstatus gir også visse rettigheter, som medlemskap i folketrygden (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023)

Asylsøker

En asylsøker er en person som søker om asylstatus og beskyttelse som flyktning. Personen er kun asylsøker inntil søknaden deres er avgjort av UDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Flyktning

En flyktning er en person som har fått asylstatus eller annen som har fått opphold etter FNs flyktningkonvensjon. I Norge gis begge disse gruppene flyktningstatus, med de rettighetene som følger med (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Overføringsflyktning

Person som kommer til Norge etter avtale med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Også omtalt som kvoteflyktning, og hentes ofte fra flyktningleirer. UDI bestemmer hvem av flyktningene UNCHR fremmer søknader for som får komme til Norge. Den årlige kvoten som kommer til Norge fastsettes av Stortinget etter forslag fra Regjeringen.

Oppholdstillatelse

En oppholdstillatelse er en tillatelse til å oppholde seg i Norge utover tre måneder. Borgere av EU-land trenger ikke en slik tillatelse, men må registrere seg hos politiet om de skal være i landet lenger enn tre måneder. Borgere fra de nordiske landene trenger ikke registrere seg. Borgere fra land utenfor EU må enten søke om oppholdstillatelse dersom de skal være lenger enn tre måneder, og besøksvisum dersom de skal være kortere (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Opphold på humanitært grunnlag

Hvis en person får oppholdstillatelse i Norge på grunn av sterke menneskelige hensyn eller fordi han eller hun har særlig tilknytning til Norge, kalles dette ofte oppholdstillatelse på humanitært grunnlag- En flyktning som har fått en slik oppholdstillatelse har de samme rettighetene til bosetting og introduksjonsprogram som en flyktning med asylstatus. De har imidlertid ikke de samme rettighetene som personer med asyl i forhold til medlemskap i folketrygden (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Kollektiv beskyttelse §34

Norge har en egen hjemmel i utlendingsloven §34 om kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon. Hovedformålet med d§34 er å kunne gjøre en gruppevurdering i stedet for en individuell vurdering når det på kort tid vil komme så mange personer at presset på mottaks- og saksbehandlingssystemet vil bli for stort. Ordningen trådte i kraft i mars 2022 som følge av Russlands invasjon av Ukraina, og gjelder primært ukrainske flyktninger som flyktet fra Ukraina etter 24 februar 2022. Før det har denne ordningen kun vært i kraft to ganger før på 90-tallet i forbindelse med balkankrigene (Utlendingsdirektoratet, 2023).

Familieinnvandring

Familieinnvandring er en fellesbetegnelse på utenlandske personer som får opphold i Norge fordi de enten har familie som bor lovlig i Norge, eller de er gift med en norsk statsborger. Familieinnvandring blir først og fremst gitt til nære familiemedlemmer som ektefeller, registrerte partnere, samboere i minimum to år og barn under 18 år. For å få innvilget familieinnvandring stilles det som hovedregel krav om at den som allerede bor i Norge skal kunne forsørge de som kommer (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023)

Integrering

Integrering er i dagligforståelsen en betegnelse på innlemmelsen av innvandrere i majoritetssamfunnet (Store Norske Leksikon, 2023)

Introduksjonsprogrammet

Introduksjonsprogrammet er et opplæringsprogram for flyktninger og familiegjenforente med flyktninger. I hovedsak består programmet av fagene norsk og samfunnskunnskap, samt arbeidspraksis eller andre tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet. Målet er at deltakerne skal lettere bli økonomisk selvstendige og kunne delta i arbeids- og samfunnsliv (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Innvandrer

En innvandrer er en person som har opphold og bor i Norge, men er født i utlandet av utenlandskfødte foreldre (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Norskfødte med innvandrerforeldre

Norskfødte med innvandrerforeldre er personer som er født i Norge av to foreldre som er innvandrere (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Rett til opplæring betyr i denne sammenheng at den enkelte har rett til gratis opplæring etter læreplanen fastsatt av Kompetanse Norge. Denne retten faller bort dersom man ikke har gjennomført opplæringen innen de fristene som gjelder. Etter at fristen har utløpt, kan kommunen ta betalt for opplæringen. Plikt til opplæring viser til at man må ha gjennomført opplæringen og bestå prøver på et visst nivå for å kunne få permanent opphold og statsborgerskap senere (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, 2023).

Statsborgerskap

Statsborgerskap er et rettslig bånd mellom en person og stat. Å være statsborger i et land innebærer at man har visse rettigheter og plikter som følger av lovgivningen i det enkelte land. Fra og med 1. januar 2020 er det tillatt å ha ett eller flere statsborgerskap i tillegg til det norske.

Sekundærbosetting

Når en flyktning flytter fra den kommunen han eller hun ble bosatt i til en annen kommune.

Vedlegg- eksempel sak på bosetting og kvalifiseringsløp for ukrainske flyktninger

Eksempelet det vises til her er ikke en reell case, men viser gangen i det som anses å være en typisk – og dermed representativ – sak for integreringstjenesten. Hensikten med dette er å vise i detalj hvordan en bosetting foregår, hvem som er involvert, og hvordan kommunen følger opp de bosatte.

Viktoriia er en 37 år gammel kvinne fra Kharkiv i Ukraina. På slutten av kalenderåret 2023 bestemmer hun seg for å flykte med sine to barn Julia og Andrea på hhv. 4 og 8 år. Hun har venner og bekjente som har flyktet til flere ulike land, og ut fra det hun har hørt velger hun Norge som destinasjon. Årsaken til dette er at hun har fått et inntrykk av at Norge har gode velferdsordninger og et godt rustet apparat for mottak av flyktninger, og hun ønsker det beste for seg selv og sine barn.

Reisen til Norge fra Kharkiv går via Polen, og etter et kort opphold ved nasjonalt ankomstsenter i Råde ankommer de Trondheim asylmottak i slutten av november. Familien innvilges midlertidig kollektiv beskyttelse etter Utlendingsloven § 34, og fordeling sendes digitalt fra IMDi til Sortland kommune med forespørsel om kommunen kan bosette. Vedlagt er kartleggingsinformasjon fra mottaket, dog denne er begrenset i omfang og kun inneholder opplysninger om familiesammensetning og høyeste fullførte utdanningsnivå, i tillegg til nasjonalitet og morsmål. Integreringstjenesten har én uke på å svare IMDi, og gir tilbakemelding om at bosetting kan finne sted i uke 5 – øvrige bosettinger for januar måned er allerede planlagt på dette tidspunktet. Viktoriia og barna blir da tre av kommunens planlagte 210 bosettinger i 2024.

Så snart fordelingen er bekreftet fra kommunens side, oppretter integreringstjenesten kontakt med Trondheim asylmottak for å innhente mer informasjon og avklare konkret tidspunkt for bosettingen. Deretter forberedes bosettingen videre med tildeling av en passende bolig i sentrumsnær lokasjon, som så etableres med møbler og inventar iht. familiesammensetningen og gjeldende rutiner. Det sørges også for at det er mat i kjøleskapet ved ankomst. Videre sender integreringstjenesten ut informasjon til barnehage, skole, politi og helsekoordinator om forventet bosetting.

På bosettingsdagen blir Viktoriia og barna møtt av bosettingsteamet på Stokmarknes lufthavn, Skagen. De transporteres til boligen og får essensiell informasjon om Sortland som sted samt tjenester de kan ha behov for de første dagene, resepsjonstjenesten i Kulturfabrikken som kontaktpunkt, og det tas en runde i boligen med hensyn til renhold, søppelsortering o.l. Dagen etter tar miljøterapeut kontakt med Viktoriia for å overlevere utbetalingskort, og det gjøres en første kartleggingssamtale. Frem til oppstart på introduksjonsprogrammet mottar Viktoriia ventestønad i tråd med statlige satser for livsopphold.

I løpet av den første uken kartlegges Viktoriias boevne, husleiekontrakten blir oversatt via tolk, og det lages en plan for videre oppfølging ut fra hennes behov. I Viktoriias tilfelle fremkommer det ikke særskilte behov for ekstraordinær oppfølging. Det utføres likevel ukentlig oppfølging i hjemmet i den første perioden etter bosetting, i tillegg til

boligkontroller for å sikre at boligen ivaretas og at gode leieforhold opprettholdes. Viktoriia helsekartlegges av lege, mens barna kartlegges av helsesykepleier. Kartlegging finner sted både aktivt og passivt gjennom alle samtaler og hjemmebesøk. Viktoriia får beskjed om å henvende seg i resepsjonen dersom ytterligere behov skulle oppstå.

En prioritet for integreringstjenesten er å samarbeide med barnehage og skole for tidlig oppstart, og det informeres og tilrettelegges også for deltakelse i fritidsaktiviteter og frivillige tilbud som f.eks. Villa Hjertego og deres språkkafé.

Innen tre måneder etter bosetting skal Viktoriia ha startet opp i introduksjonsprogrammet. Før oppstart blir Viktoriia kompetansekartlagt av programveileder, med fokus på utdanning, arbeidserfaring, språk, digital kompetanse, kurs/verv/sertifikater, og eventuelle helsemessige eller sosiale forhold som kan påvirke programdeltakelse. Ved oppstart får Viktoriia vedtak om deltakelse i introduksjonsprogrammet, og ventestønad avløses av introduksjonsstønad.

I løpet av tiden i introduksjonsprogrammet mottar Viktoriia karriereveiledning, og programveileder har ansvaret for å koordinere programmet og legge til rette for måloppnåelse. Det utarbeides en integreringsplan med et definert sluttmål, som skal basere seg på medbrakt kompetanse, Viktoriias egne ønsker, og hva som anses som realistisk å oppnå. For Viktoriia blir det et arbeidsrettet program med sluttmål om arbeid innen salg og service, ettersom det er dette hun har mest erfaring med og også er i tråd med hennes ønsker.
I løpet av det første halvåret av programtiden deltar Viktoriia i språkrettet praksis, som fra 1. mars 2024 ivaretas av Axello etter bestilling fra programveileder. Etter totalt 6mnd i programmet skal det vurderes hvorvidt Viktoriia innvilges forlengelse av programmet, som gjøres på bakgrunn av om det anses som realistisk med måloppnåelse samt hennes motivasjon, progresjon, egeninnsats og eventuelle andre faktorer. Viktoriia får 6mnd forlengelse på bakgrunn av god motivasjon og at det tenkes at formidling til arbeid er realistisk. Det siste halvåret består programmet av videre norskopplæring og arbeidsrettet praksis, hvor reelle arbeidsmuligheter prioriteres.

Ved avslutning av introduksjonsprogrammet får Viktoriia en 50% stilling ved Rema 1000 Sjøgata, og tar i tillegg enkelte tilkallingsvakter ved behov. Dette er imidlertid ikke nok til selvforsørgelse, og hun står derfor registrert som arbeidssøker og mottar supplerende sosialstønad. Programveileder forfatter sluttrapport med utdypende informasjon om Viktoriias program og videre behov, og sørger i god tid før avslutning for at NAV mottar nødvendig informasjon for videre oppfølging.

Vedlegg - Integreringstjenesten strategiplan 2023-2024

Visjon- «Med kvalifisering i fokus».
Integreringstjenesten skal levere tilbud til bosatte flyktninger som deltar i introduksjonsprogrammet jf. de mål og retningslinjer som er underlagt oss fra IMDi. Dette innebærer også å være oppdatert og innovativ på fagfeltet tilhørende integrering gjennom oppdatert kompetanse, kontinuerlig utvikling og prosjektutvikling.
Målet for integreringspolitikken er god integrering av innvandrere i arbeids- og samfunnsliv. IMDi skal bidra til å få flere i arbeid, bygge sterke fellesskap og gode fellesarenaer, fremme likestilling og bekjempe negativ sosial kontroll. Hentet fra https://www.imdi.no/globalassets/dokumenter/andre-filer/tildelingsbrev/tildelingsbrev-til-integrerings--og-mangfoldsdirektoratet-for-2023.pdf
Hovedmål 1
1. Oppnå målsetting på 70% formidling til videre arbeid eller utdanning av bosatte flyktninger direkte etter avsluttet introduksjonsprogram- det er 70 nasjonalt
2- innen 1 år etter avsluttet skal de som ikke ble formidlet direkte etter intro, være formidlet. Slik at vi har 100% formidling innen 1 år etter intro.
Delmål
1.1 Vi skal holde et høyt faglig nivå på vår veiledning ut til deltakere og samarbeidende tjenesteapparat
1.2 Vi skal sørge for rask og effektiv kartlegging av deltakers kompetanse etter ankomst
1.3 Vi skal bidra til gode resultater for den enkelte tiltaksdeltaker
1.4 Vi skal være målrettet for hver enkelt deltaker
1.5 Vi skal tilby variert innhold i introduksjonsprogrammet tilpasset hver deltaker
1.6 Vi skal gi målrettet, hensiktsmessig og evaluerbar veiledning i IP/integreringsplan
1.7 Alle deltakere skal ha IP/integreringsplan signert innen tre mnd. etter bosetting
1.8 Deltakere skal ha hyppige samtaler med programveileder relatert til sin IP/integreringsplan
1.9 Deltakere skal starte introduksjonsprogrammet innen tre mnd. etter bosetting
1.10 Alle deltakere skal ha språkrettet praksis, jobbsmak eller hospitering som en del av sitt introduksjonsprogram, og alle deltakere som har målsetting om arbeid skal i tillegg ha arbeidsrettet praksis
Hovedmål 2
2. Være prioritert bosettingskommune iht. IMDis/Fylkeskommunens krav
Delmål
2.1 Tjenesten skal arbeide systematisk for å øke overgangen til ordinært arbeid eller videre utdanning for alle deltakere av introduksjonsprogrammet
2.2 Tjenesten skal ha som mål å aktivt jobbe for interkommunalt samarbeid hvor man utnytter kvalifiseringsmuligheter for utdanning eller næringsliv
2.3 Levere rask og kvalitetsmessig god bosetting etter anmodning fra IMDi
2.4 Følge de mål og satsingsområder fra IMDi på nasjonalt plan

2.5 Tjenesten skal sikre god kommunikasjon med IMDi
2.6 Tjenesten skal vise til forankret samarbeid med kommunal administrativ og politisk ledelse
Hovedmål 3
3. Sterk politisk forankring av vedtak og utviklingstiltak
Delmål
3.1 Tjenesten skal sikre god kommunikasjon med administrativ og politisk ledelse
3.2 Tjenesten skal rapportere på utvikling og målsettinger til administrativ ledelse. Det skal blant annet rapporteres med halvårsrapport og årsrapport til øverste leder for tjenesten (kommunalsjef oppvekst)
3.3 Tjenesten skal rapportere på resultatoppnåelse fra introduksjonsprogrammet til politisk og administrativ ledelse
3.4 Tjenesten skal jobbe for at prosjektarbeid er administrativt eller politisk forankret
3.5 Tjenesten skal sørge for at administrativ og politisk ledelse har de nødvendige verktøy for å fatte videre beslutninger relatert til bosetting og integrering på best mulig måte
3.6 Opprette/ opprettholde samarbeidsavtaler med involverte aktører og virksomheter og ha fokus på å følge bestemmelser i disse
Hovedmål 4
4. Utvikling av vekst for tjenesten
Delmål
4.1 Tjenesten skal holde seg godt orientert om prosesser som berører integreringsfeltet, for derved å være i stand til tidlig å agere i henhold til disse
4.2 De enkelte prosesser knyttet til investering og utvikling skal være kostnadseffektive og rasjonelle
4.3 Tjenestens arbeid skal aktivt markedsføres og erfaringsutveksling vektlegges
4.4 Tjenesten skal holde kommunal nettside oppdatert
4.5 Kompetanseplaner for tjenesten skal være oppdaterte mtp. introduksjonsprogrammets kvalitet og fokusområder
4.6 Studieturer med FFKF skal prioriteres for å gi ansatte innsyn i bakteppet til bosetting- og integreringsarbeid
4.7 Jobbe for forankret interkommunalt samarbeid og nettverksbygging gjennom Vesterålen Interkommunale Integrerings Forum
4.8 Opprettholde forumsgrupper på systemnivå, og jobbe for et helhetlig tjenestetilbud for alle bosatte hvor sektorprinsippet er gjeldende
4.9 Tjenesten skal sertifisere ansatte i ICDP og holde foreldreveiledningskurs for aktuelle deltakere, iht. integreringsloven § 14 og integreringsforskriften § 3
4.10 Tjenesten skal gjennom bruk av flerkulturell rådgiver styrke det tverrsektorielle samarbeidet og kunnskap om integreringsfeltet på kommunalt nivå
Hovedmål 5
5. Involvering av frivillighet i integreringsarbeidet
Delmål
5.1 Involvere frivillighet i større grad med bevisstgjøring av arbeid og behov fra både tjenesten og frivillige organisasjoner lokalt på systemnivå
5.2 Idrettslag og foreninger- aktivere deltakere inn i dugnad og styre

5.3 Lage samarbeidsavtaler som forankrer felles satsingsfelt
5.4 Invitere frivillighet inn for å orientere til introduksjonsdeltakere
Hovedmål 6
6. Kostnadseffektiv produksjon for tjenesten
Delmål
6.1 Datagrunnlaget for tjenesten må være korrekt og oppdatert til enhver tid * Budsjett * Statistikk NIR
6.2 Eventuelle feil mellom nasjonalt og lokalt statistisk oversikt må rapporteres på til kommunal ledelse og IMDi
6.3 Kostnadsbesparende tiltak må utredes parallelt med at det jobbes for økt inntekt
6.4 Effektiv integrering og kvalifisering for raskere måloppnåelse til videre utdanning eller arbeid ila introduksjonsfasen
6.5 Sektorprinsippet må følges for at tjenestene skal være mest mulig effektive og hindre overlappende arbeid på fellesområder
6.6 Klare rutiner som bidrar til økt produksjon for tjenesten
6.7 Holde rutinehåndboken oppdatert gjennom revisjon to ganger per år- jobbes -
6.8 Tjenestens personalstørrelse skal være dimensjonert slik at den bidrar til måloppnåelse
6.9 Hver enkelt ansatt skal som hovedregel bidra positivt til tjenestens totaløkonomi med at det er fokus på effektivt arbeid og ressurssparende tiltak
6.10 Tjenestens funksjoner tilknyttet økonomistyring skal være kvalitetssikret, holde høy standard og være gjenstand for betryggende kontroll
6.12 Det skal utarbeides en systematisk metode for søknader av ekstra tilskudd relatert til bosetting og integrering, Tilskudd 1 og 2.
Hovedmål 7
7. Økt brukermedvirkning (jf. https://www.imdi.no/globalassets/dokumenter/andre-filer/spor-deltakeren-metoder-for-brukermedvirkning-i-introduksjonsprogram.pdf)
Delmål
7.1 Opprettholde god dialog med referansegruppen med minst 4 møter per år. Referansegruppen skal velges av deltakerne i introduksjonsprogrammet, og valgprosessen skal fasiliteres av tjenesten
7.2 Opprette et bosettingsteam bestående av introduksjonsdeltakere som bistår med bosetting og praktisk miljøarbeid
7.3 Involvere deltakere i fremtidig prosjektutvikling, for eksempel etablereropplæring og forebyggende arbeid.
7.4 Foreta årlig evaluering av introduksjonsprogrammet gjennom spørreundersøkelse mot slutten av hvert år
7.5 Inkludere introduksjonsdeltakere i økt grad som representanter for kommunens introduksjonsprogram ved anledninger der dette er i fokus
7.6 Bistå presse med å lage saker hvor introduksjonsdeltakerne kommer frem i et godt lys
7.7 Ha ressursfokus for hver enkelt introduksjonsdeltaker hvor deres styrker vektlegges

7.8 Sørge for at introduksjonsdeltaker til enhver tid har et eierforhold til sin egen IP/integreringsplan
7.9 Ansvarliggjøring av hver bosatt introduksjonsdeltaker og sette nødvendige krav til deltakelse
Hovedmål 8
8. Godt arbeidsmiljø
Delmål
8.1 Fagdag en gang per år hvor man reiser bort og kombinerer med sosialt/teambuilding i etterkant av fagdag
8.2 Holde kontorene og fellesarealer ryddig og trivelige til enhver tid
8.3 Snakk med hverandre om det er misforståelser eller uoverensstemmelser, gi rom for en prat om noen har hatt en tøff samtale eller opplevelse
8.4 Vi er alle forskjellige i tjenesten, og det skal det være takhøyde for så lenge vi jobber for felles mål og trivsel
8.5 Tjenesten skal ha en lønns-, pensjons- og personalpolitikk som fremmer de ansattes motivasjon, sikrer stabilitet i arbeidsforhold og bidrar til at tjenesten fremstår som en attraktiv arbeidsgiver i rekrutteringsprosesser
8.6 Integreringstjenesten omdømme skal være slik at det bidrar til at tjenesten anses som en attraktiv arbeidsgiver
8.7 Standard på lokaler og utstyr skal være slik at den bidrar til å øke de ansattes motivasjon og stolthet
8.8 Vi skal fremsnakke hverandre og samarbeidende tjenesteparter, voksenopplæring og NAV øvriger kolleger med felles samfunnsoppdrag
8.9 Vi skal være profesjonelle og i størst mulig grad objektive i omtale av våre deltakere. Negativ generalisering eller holdning relatert til våre deltakere er ikke akseptert
8.10 Leder av tjenesten skal strebe for å ha aktiv tilstedeværelse for sine ansatte hvor det er rom for å bli sett og hørt, eller drøfte oppståtte problemstillinger
Hovedmål 9
9. Bli nominert til-, og vinne årets bosettingspris utdelt av IMDi innen 2025

Referanser

Arbeids og inkluderingsdepartementet. (2023, August 04). *imdi.no.* Hentet fra https://www.imdi.no/om-imdi/dette-gjor-imdi/: https://www.imdi.no/globalassets/dokumenter/andre-filer/tildelingsbrev/tildelingsbrev-til-integrerings--og-mangfoldsdirektoratet-for-2023.pdf

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. (2023, 08 10). *imdi.no*. Hentet fra https://www.imdi.no/om-integrering-i-norge/ord-og-begreper/

Kunnskapsdepartementet. (2023, august 04). *https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/integrering-gjennom-kunnskap/id2617246/.* Hentet fra regjeringen.no: https://www.regjeringen.no/contentassets/710bc325b9fb4b85b29d0c01b6b6d8f1/regjeringens-integreringsstrategi-20192022.pdf

NIBR. (2023). *Reception, settlement and integration of Ukrainian refugees in Norway: Experiences and perceptions of Ukrainian refugees and municipal stakeholders.* Oslo: NIBR. *imdi.no* Hentet fra https://www.imdi.no/contentassets/0ee0ad1ca7264e3098962fc8283863ad/rapport-reception-settlement-and-integration-of-ukrainian-refugees-in-norway.pdf

Sortland kommune. (2023). *https://www.sortland.kommune.no/innsyn/planer-og-strategier/kommuneplan-samfunnsdel/.* Hentet fra https://www.sortland.kommune.no/innsyn/planer-og-strategier/kommuneplan-samfunnsdel/: https://www.sortland.kommune.no/_f/p4/i84b5fbf4-8b3e-4370-81f2-5546a9bfb162/ilag-om-fremtidas-sortland_kps-2022-2034_s.pdf

Statistisk sentralbyrå kommunefakta. (2024, februar). Hentet fra ssb.no: https://www.ssb.no/kommunefakta/sortland-suorta

Store Norske Leksikon. (2023). *snl.no*. Hentet fra https://snl.no/integrere

Utlendingsdirektoratet. (2023, 08 10). *udi.no*. Hentet fra https://www.udi.no/ord-og-begreper/kollektiv-beskyttelse/

Utlendingsdirektoratet. (2024, februar). Hentet fra udi.no: https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/